

حاکمیت شرکتی و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

جواد شهناز خضولو

کارشناسی ارشد حسابداری، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران. (نویسنده مسئول).

javad.shahnaz@gmail.com

دکتر مهدی زینالی

استادیار گروه حسابداری، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

mehdizeynali@yahoo.com

چکیده

حاکمیت شرکتی چارچوبی را برای هدایت و اداره موثر، کار آمد و صحیح بنگاه های اقتصادی و در جهت حداکثر سازی منافع سهامداران ایجاد می کند. این نظام در جهت حمایت و صیانت از حقوق و منافع تمامی سرمایه گذاران و سهامداران در شرکت و کاهش تضاد منافع بین مدیران و سهامداران ایجاد و تقویت می شود. هدف این مطالعه، رابطه بین حاکمیت شرکت و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد حجم نمونه ۱۴۸ شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بود داده ها از روش کتابخانه ای و با استفاده از کتب، مجلات و سایت های مرتبط، داده های مالی با استفاده از نرم افزارهای تدبیرپرداز، دنا سهم و کدال برای سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ گردآوری شده است و برای تجزیه و تحلیل داده ها، از نرم افزار eviews استفاده شد. یافته ها نشان داد که بین حاکمیت شرکتی و ارزش اطلاعات حسابداری رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد و بین مالکیت نهادی و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد و بین درصد اعضای غیرموظف هیات مدیره و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد همچنین بین یکسانی رئیس هیات مدیره و مدیر عامل و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

واژگان کلیدی: حاکمیت شرکتی، ارزش اطلاعات حسابداری، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.

مقدمه

حاکمیت شرکتی به رابطه بین شرکت و سهامداران محدود می شود. این یک الگوی قدیمی است که در قالب تئوری نمایندگی بیان می شود. این دیدگاه، متمرکز بر قابلیت های سیستم قانونی یک کشور برای حفظ حقوق سهامداران اقلیت است. از طرف دیگر، حاکمیت شرکتی را می توان به صورت یک شبکه از روابط دید که نه - تنها بین شرکت و مالکان آنها (سهامداران بلکه بین شرکت و عده زیادی از ذینفعان از جمله کارکنان، مشتریان فروشندگان، دارندگان اوراق قرضه و...) وجود دارند. چنین دیدگاهی در قالب تئوری ذینفعان دیده می شود. بررسی کلی تعاریف حاکمیت شرکتی در متون، علمی نشان می دهد که تمام آنها دارای ویژگی های مشترک و معینی هستند که یکی از مهمترین آنها پاسخگویی است (معین الدین و همکاران، ۱۳۹۳).

حاکمیت شرکتی عبارت است از سیستمی که شرکت ها به وسیله آن هدایت و کنترل می شوند حاکمیت شرکتی خوب می تواند با ارتقای عملکرد شرکت ها و افزایش دسترسی آنها به منابع مالی، زمینه های رشد و توسعه اقتصادی پایدار را

فراهم آورد و میزان آسیب پذیری شرکت ها را در مواقع بروز بحران مالی کاهش دهد و حقوق مالکیت را تقویت کند. علاوه بر این، هزینه معاملات و هزینه سرمایه را کاهش می دهد و به گسترش بازار سرمایه کمک می کند عملیات شرکت ها به روابط نمایندگی بین سهامداران و مدیران مربوط می شود. زمانی که هدف شرکت به حداکثر رساندن منافع سهامداران باشد، جدا کردن مالکیت سهام و کنترل مدیریتی و تصمیم گیری های تجاری مدیران می تواند به تضاد منافع منجر شود که در نتیجه آن ممکن است مدیران به جای عمل کردن در جهت منافع سهامداران، اهداف خود را دنبال کنند، اصول حاکمیت شرکتی برای فراهم آوردن امکان کنترل و ایجاد توازن بین منافع مدیران و سهامداران و در نتیجه کاهش تضاد نمایندگی ایجاد شده است (آگهی اسکونی و همکاران، ۱۳۹۲). بر اساس یافته های برخی از پژوهشگران از جمله، کمپرس (۲۰۰۳) کلپر و همکاران (۲۰۰۳) حاکمیت شرکتی نقش مهمی در بهبود عملکرد ایفا می کند و ارتباط مستقیمی بین حاکمیت شرکتی و عملکرد - شرکت در بازارهای مالی توسعه یافته و در حال توسعه وجود دارد. نتایج کلی پژوهش ها حاکی از وجود رابطه معنی دار بین حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت است.

یکی از اهداف گزارشگری مالی، تهیه و ارائه اطلاعات، برای فراهم کردن مبنایی برای تصمیم گیری منطقی سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان می باشد. در این راستا اطلاعات باید مفید و مربوط بوده و توان اثرگذاری بر تصمیم گیری اقتصادی افراد را داشته باشد و منجر به بهترین تصمیم گیری شود. از سوی دیگر برای مفید شدن اطلاعات مالی در تصمیم گیری گروه های مزبور، هدف های حسابداری و گزارشگری مالی ایجاب می کند که اطلاعات مربوط به گونه ای مناسب افشا و دسترسی به این اطلاعات برای همگان ممکن باشد. افزایش افشای اطلاعات برای استفاده کنندگانی که قادر به تعیین چشم سودمند است و این و پس اندازهای آتی شرکت نیستند سودمندی از طریق کاهش احتمال تخصیص نادرست سرمایه آنان می باشد. همچنین یکی از شروط اساسی برای جلب اطمینان سرمایه گذاران و اعتباردهندگان در جهت انجام فعالیت های سازنده اقتصادی، وجود اطلاعات کافی به منظور تصمیم گیری درباره خرید، نگهداری با فروش سهام و ارزیابی عملکرد مدیران و شرکت ها می باشد (حسینی و حسینی، ۱۳۸۹).

وقتی سطح بالایی از عدم تقارن اطلاعاتی بین سرمایه گذاران و یک شرکت وجود داشته باشد، اگر افشا را به عنوان شیوه ای برای مدیران شرکت می داند که بتوانند از این طریق ارزش شرکت را به سرمایه گذاران نشان دهند. به دلیل فقدان اطلاعات، سرمایه گذاران قیمتی را که می خواهند برای سهام یک شرکت بپردازند کاهش می دهند. شرکت ها برای جلوگیری از کاهش قیمت گذاری از سوی سرمایه گذاران. ترغیب می شوند تا تمام اطلاعات مالی مرتبط را افشا نمایند. بنابراین، برای شرکت ها، افشای اطلاعات بیشتر به سرمایه گذاران، سودمند است. این استدلال بر مبنای این فرضیه است که عدم تقارن اطلاعاتی بین شرکت ها و سرمایه گذاران زمانی روی می دهد که شرکت ها افشای کامل اطلاعات را انجام نمی دهند. پیترسون و پمبرگ (۲۰۰۶) گزارشگری و افشای اطلاعات مهمترین ابزاری هستند که شرکت ها برای ارتباط با سهامداران بکر می برند. افشا در صورتی که به واسطه یک منبع مقرراتی و وضع کننده قوانین الزامی شده باشد، افشای اجباری گفته می شود و در صورتی که افشای اطلاعات تحت تأثیر قوانین خاصی نباشد و توسط شرکت به صورت اختیاری انجام شود افشای اختیاری تلقی می شود. نظریه افشای اختیاری بیان می دارد که مدیران، در صورت فزونی منافع افشا بر هزینه های آن، اطلاعاتی از شرکت را که تحت مدیریت خود دارند، افشا خواهند نمود اطلاعات مفید و مربوط تهیه شده از طریق افشای اختیاری، فرآیند تصمیم گیری سرمایه گذاران را بهبود می بخشد و سایر استفاده کنندگان از افشای اطلاعات شرکت را در موقعیت مناسب تری برای تخصیص منابع اقتصادی قرار می دهد (مدهانی، ۲۰۰۹).

بخش عمده اطلاعاتی که در سازمان ها جهت تصمیم گیری مدیران مورد نیاز است، اطلاعات حسابداری می باشد. اطلاعات حسابداری شامل افراد، شیوه ها و روش های فناوری اطلاعات است. بیشتر تصمیم گیری های مدیران را

تصمیم گیری های اقتصادی و انتخاب راهکارهای مناسب برای بهبود عملکرد سازمان تشکیل می دهد شرکت های در صورتی که حاکمیت شرکتی مناسبی نداشته باشند اطلاعات حسابداری را به درستی دریافت نمی کنند و این مشکلی اساسی برای سازمان ها خواهد بود (محمدی و همکاران، ۱۳۹۵). بنابراین با توجه به موارد فوق تحقیق حاضر به دنبال پاسخ به این سوال هست که آیا بین حاکمیت شرکت و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد؟
برای پاسخ به سوالات و اهداف پژوهش فرضیات پژوهش به صورت ذیل تدوین می شود:

فرضیه اصلی

بین حاکمیت شرکتی و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ارتباط معنی داری وجود دارد.

فرضیه های فرعی

بین مالکیت نهادی و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ارتباط معنی داری وجود دارد.

بین درصد اعضای غیر موظف هیات مدیره و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ارتباط معنی داری وجود دارد.

بین یکسانی رییس هیات مدیره و مدیرعامل و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ارتباط معنی داری وجود دارد.

روش پژوهش

این پژوهش کاربردی است، طرح پژوهش آن از نوع شبه تجربی و با استفاده از رویکرد پس رویدادی (از طریق اطلاعات گذشته) است. از روش پس رویدادی زمانی استفاده می شود که پژوهشگر پس از وقوع رویدادها به بررسی موضوع می پردازد. افزون بر این، امکان دستکاری متغیرهای مستقل وجود ندارد. در یک جمع بندی کلی می توان گفت که پژوهش حاضر، یک پژوهش از نوع توصیفی- همبستگی می باشد و از آن جایی که نتایج این پژوهش می تواند به طور عملی، مورد استفاده قرار گیرد، یک مورد پژوهش کاربردی است. همچنین این پژوهش از نظر تئوریک جزو پژوهش های اثباتی و از نظر استدلال جزو پژوهش های استقرایی محسوب می شود. مراحل کلی پژوهش حاضر به این صورت است که ابتدا جامعه آماری پژوهش که شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گرفت. سپس شرکت هایی که ویژگی های مورد نظر را برای انجام پژوهش نداشتند حذف گردیدند و در نهایت شرکت های باقی مانده به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. برای تجزیه تحلیل داده های این پژوهش از ابزار آمار استنباطی و روش رگرسیون چند متغیره استفاده شده است. هم چنین متغیرهای این پژوهش با نرم افزار Excel ویرایش محاسبه و سپس تجزیه و تحلیل و آزمون فرضیه های پژوهش، به همراه نتایج آن نیز با توجه به خروجی های به دست آمده از نرم افزار Eviews انجام گردید.

روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش را به طور کلی می توان به دو دسته کتابخانه ای و میدانی تقسیم نمود در خصوص جمع آوری اطلاعات مربوط به ادبیات موضوع و پیشینه پژوهش از شامل کتب، مجلات هفتگی انتشارات مراکز

پژوهشاتی و پژوهشی، پایان نامه های تحصیلی و پایگاه اینترنت و در خصوص جمع آوری اطلاعات برای تأیید یا رد فرضیه های پژوهش از روش میدانی استفاده شده است.

جامعه آماری شامل کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. در این پژوهش، برای انتخاب نمونه محدودیت هایی اعمال شده است: شرکت طی دوره زمانی پژوهش، تغییر سال مالی نداده باشد، داده های مورد نیاز این پژوهش موجود باشد.

روش نمونه گیری حذفی بوده است. به عبارت بهتر، چنانچه شرکت های مورد بررسی دارای ویژگی های مورد نظر نباشند، از فرآیند تجزیه و تحلیل کنار می روند بنابراین این ۱۴۸ شرکت به عنوان چم نمونه انتخاب شد.

متغیر مستقل حاکمیت شرکتی است و از سه متغیر مالکیت نهادی، تمرکز مالکیت و استقلال اعضای هیئت مدیره به عنوان معیارهایی برای بررسی حاکمیت شرکتی استفاده شده است

مالکیت نهادی: عبارتست از درصد سهام نگه داری شده به وسیله ی سهامداران نهادی (اندرو و همکاران، ۲۰۱۲).
استقلال اعضای هیئت مدیره: عبارتست از نسبت های اعضای غیر موظف هیات مدیره به کل اعضای هیات مدیره (برادلی و چن، ۲۰۱۱).

تمرکز مالکیت: عبارت است از یک متغیر دو وجهی که شامل یکسانی بودن رئیس هیات مدیره و مدیره و یکسانی نبودن آنها (برادلی و چن ۲۰۱۱: ۱۰۵).

متغیر مستقل حاکمیت شرکتی است و از سه متغیر مالکیت نهادی، تمرکز مالکیت و استقلال اعضای هیئت مدیره به عنوان معیارهایی برای بررسی حاکمیت شرکتی استفاده شده است.

مالکیت نهادی عبارتست از درصد سهام نگه داری شده به وسیله ی سهامداران نهادی (اندرو و همکاران، ۲۰۱۲).

نتایج

آزمون فرضیه ها

فرضیه اول:

بین مالکیت نهادی و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

در بررسی داده های مقطعی و سری زمانی، اگر ضرایب اثرات مقطعی و اثرات زمانی معنادار نشود، می توان داده ها را با یکدیگر ترکیب کرد و به وسیله یک رگرسیون حداقل مربعات معمولی تخمین زد. در بیشتر داده های ترکیبی اغلب ضرایب مقاطع یا سری های زمانی معنادار هستند، این مدل به مدل رگرسیون ترکیب شده معروف است. با توجه به ساختار ترکیبی داده ها، برای بررسی ترکیب پذیری از آزمون چاو و برای بررسی وجود اثر ثابت از آزمون هاسمن استفاده شده است. با توجه به نتایج به دست آمده در جدول شماره ۱ سطح معنی داری آزمون چاو بالای ۰/۰۵ به دست آمده است. بنابراین، برای برآورد مدل از روش داده های ترکیبی استفاده شده است و نیازی به پانل در نظر گرفتن داده ها نبوده است.

جدول (۱): آزمون چاو برای فرضیه اول

نوع آزمون	آماره	احتمال
آزمون چاو	۰/۹۱۲	۰/۹۰۳

$$R_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 INS_{it} + \alpha_2 Size_{it} + \alpha_3 P_{it} + \alpha_4 STV_{it} + \varepsilon_{it}$$

جدول (۲): ضرایب فرضیه اول

متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره تی	احتمال
C ضریب ثابت	-۰/۶۲۱	۰/۰۴۵	-۱۳/۱۴۸	۰/۰۰۰
INS مالکیت نهادی	۰/۲۴۵	۰/۰۴۳	۸/۸۷۹	۰/۰۰۰
SIZE اندازه شرکت	۰/۱۵۱	۰/۰۱۵	۱۲/۱۵۱	۰/۰۰۰
P قیمت سهام	-۳/۷۸۹	-۱/۸۱۱	۰/۲۵۸	۰/۷۴۱
STV حجم سهام	۰/۱۵۹	۰/۰۲۱	۱۰/۲۶۷	۰/۰۰۰
۰/۶۸۱ میانگین متغیر وابسته	۰/۶۹۸	ضریب تعیین		
۰/۳ انحراف معیار متغیر وابسته	۰/۶۸۹	ضریب تعیین تعدیل شده		
-۱/۵۸۱ معیار آکائیک	۰/۱۵۹	انحراف معیار رگرسیون		
-۱/۵۶۸ معیار شوارتز	۱۰/۷۱۸	مجموع مربعات باقیمانده		
-۱/۵۷۵ معیار حنان کوئین	۴۹۸/۴۵۴	Log likelihood		
۳/۰۲۸ آمار دورین واتسون	۳۸۹/۳۵۵	آماره F		
	۰/۰۰۰	احتمال (آماره F)		

با توجه به نتایج برآورد مدل فرضیه اول در جدول ۲، تاثیر متغیر نسبت مالکیت نهادی (INS) به عنوان یکی از شاخص های حاکمیت شرکتی بر ارزش اطلاعات حسابداری به میزان ۰/۲۴۵ است که در سطح ۱۰۰ درصد ($p < ۰/۰۵$) از لحاظ آماری معنی دار است. بنابراین فرضیه اول تحقیق تایید می شود و بین مالکیت نهادی و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد. همچنین تاثیر متغیرهای کنترلی اندازه شرکت (SIZE) به میزان ۰/۱۵۱ و حجم سهام (STV) به میزان ۰/۱۵۹ بر متغیر وابسته معنی دار بوده است.

معیارهای ضریب تعیین، ضریب تعیین تعدیل شده، انحراف معیار رگرسیون، مجموع مربعات باقیمانده، معیار آکائیک، معیار حنان کوئین و معیار شوارتز نشان دهنده خوبی برازش می باشند. به طوری که هر چه ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده بزرگتر و سایر معیارهای معرفی شده کمتر باشند برازش مدل بهتر بوده است.

آزمون های تشخیص صحت مدل فرضیه اول آزمون خود همبستگی

برای بررسی عدم وجود خود همبستگی در اجزای اخلاص رگرسیون فرضیه این تحقیق از آزمون بروش - گادفری استفاده شده است. فرض صفر این آزمون عدم وجود خود همبستگی در اجزای اخلاص می باشد.

جدول (۳): آزمون بروش - گادفری برای فرضیه اول

ضریب تعیین	آماره F	احتمال (۵.۷۵۴) F
۳/۷۵۱	۰/۹۱۲	۰/۵۱۲

با توجه به نتایج جدول ۳، احتمال آماره F معادل ۰/۵۱۲ بدست آمده است که از ۰/۰۵ بیشتر است. بنابراین فرضیه صفر آزمون مبنی بر عدم وجود خود همبستگی در اجزای اخلاص رگرسیون فرضیه اول تحقیق پذیرفته می شود و وجود همبستگی رد می شود. بنابراین، نتایج رگرسیون قابل اعتماد است.

آزمون همخطی

در این بخش، از آزمون VIF برای آزمون همخطی در مدل استفاده می گردد.

جدول (۴): آزمون هم خطی

متغیرها	VIF مرکزی
ضریب ثابت	-
مالکیت نهادی	۳/۴۵۸
اندازه شرکت	۳/۵۱۲
قیمت سهام	۱/۰۰۱
حجم سهام	۳/۱۸۷

بر اساس نتایج جدول ۴، آماره VIF برای تمام متغیرهای تحقیق از ۱۰ کمتر شده است لذا می توان نتیجه گرفت که مدل برازش شده دارای همخطی نبوده و نتایج تخمین ضرایب قابل اطمینان هستند.

فرضیه دوم

بین درصد اعضای غیر موظف هیات مدیره و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

در بررسی داده های مقطعی و سری زمانی، اگر ضرایب اثرات مقطعی و اثرات زمانی معنادار نشود، می توان داده ها را با یکدیگر ترکیب کرد و به وسیله یک رگرسیون حداقل مربعات معمولی تخمین زد. در بیشتر داده های ترکیبی اغلب ضرایب مقاطع یا سری های زمانی معنادار هستند. این مدل به مدل رگرسیون ترکیب شده معروف است. با توجه به ساختار ترکیبی داده ها، برای بررسی ترکیب پذیری از آزمون چاو و برای بررسی وجود اثر ثابت از آزمون هاسمن استفاده شده است. با توجه به نتایج به دست آمده در جدول شماره ۵ سطح معنی داری آزمون چاو بالای ۰/۰۵ به دست آمده است. بنابراین، برای برآورد مدل از روش داده های ترکیبی استفاده شده است و نیازی به پانل در نظر گرفتن داده ها نبوده است.

جدول (۵): آزمون چاو برای فرضیه دوم

نوع آزمون	آماره	احتمال
آزمون چاو	۱/۷۵۹	۰/۵۲۸

$$R_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 OWN_{i,t} + \alpha_2 Size_{i,t} + \alpha_3 P_{i,t} + \alpha_4 STV_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

جدول (۶): ضرایب فرضیه دوم

متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره تی	احتمال
C ضریب ثابت	-۰/۵۵۹	۰/۰۴۹	-۱۰/۲۴۸	۰/۰۰۰
OWN درصد اعضای غیر موظف هیات مدیره	۰/۲۷۸	۰/۰۴۱	۷/۵۴۷	۰/۰۰۰
SIZE اندازه شرکت	۰/۱۶۸	۰/۰۱۹	۱۱/۲۱۵	۰/۰۰۰
P قیمت سهام	۰/۰۰۵	۰/۰۰۰۲	۰/۲۹۸	۰/۷۱۱
STV حجم سهام	۰/۱۲۸	۰/۰۲۸	۱۰/۸۰۲	۰/۰۰۰
۰/۶۸۱	میانگین متغیر وابسته	۰/۶۹۸	ضریب تعیین	
۰/۳	انحراف معیار متغیر وابسته	۰/۶۸۹	ضریب تعیین تعدیل شده	
-۱/۵۸۱	معیار آکائیک	۰/۱۲۹	انحراف معیار رگرسیون	
-۱/۵۶۸	معیار شوارتز	۱۰/۷۱۸	مجموع مربعات باقیمانده	
-۱/۵۷۵	معیار حنان کوئین	۴۹۸/۴۵۴	Log likelihood	
۳/۰۳۲	آمار دوربین واتسون	۳۸۹/۳۶۸	آماره F	
		۰/۰۰۰	احتمال (آماره F)	

با توجه به نتایج برآورد مدل فرضیه اول در جدول ۶، تاثیر متغیر درصد اعضای غیرموظف هیات مدیره (OWN) به عنوان یکی از شاخص های حاکمیت شرکتی بر ارزش اطلاعات حسابداری به میزان ۰/۲۷۸ است که در سطح ۱۰۰ درصد ($p < ۰/۰۵$) از لحاظ آماری معنی دار است. بنابراین فرضیه دوم تحقیق تایید می شود و بین درصد اعضای غیرموظف هیات مدیره و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

همچنین تاثیر متغیرهای کنترلی اندازه شرکت (SIZE) به میزان ۰/۱۶۸ و حجم سهام (STV) به میزان ۰/۱۲۸ بر متغیر وابسته معنی دار بوده است.

معیارهای ضریب تعیین، ضریب تعیین تعدیل شده، انحراف معیار رگرسیون، مجموع مربعات باقیمانده، معیار آکائیک، معیار حنان کوئین و معیار شوارتز نشان دهنده خوبی برازش می باشند به طوری که هر چه ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده بزرگتر و سایر معیارهای معرفی شده کمتر باشند برازش مدل بهتر بوده است.

آزمون های تشخیص صحت مدل فرضیه دوم آزمون خود همبستگی

برای بررسی عدم وجود خود همبستگی در اجزای اخلاص رگرسیون فرضیه اول تحقیق از آزمون بروش - گاد فری استفاده شده است. فرض صفر این آزمون عدم وجود خودهمبستگی در اجزای اخلاص می باشد.

جدول (۷): آزمون بروش - گادفری برای فرضیه دوم

ضریب تعیین	آماره F	احتمال (۵/۷۵۴) F
۹/۹۲	۲/۵۸۰	۰/۰۹۵

با توجه به نتایج جدول ۷، احتمال آماره F معادل ۰/۰۹۵ بدست آمده است که از ۰/۰۵ بیشتر است. بنابراین فرضیه صفر آزمون مبنی بر عدم وجود خود همبستگی در اجزای اخلاص رگرسیون فرضیه دوم تحقیق پذیرفته می شود و وجود همبستگی رد می شود. بنابراین، نتایج رگرسیون قابل اعتماد است.

آزمون همخطی

در این بخش، از آزمون VIF برای آزمون همخطی در مدل استفاده می گردد.

جدول (۸): آزمون هم خطی

متغیرها	VIF مرکزی
ضریب ثابت	-
درصد اعضای غیر موظف هیات مدیره	۳/۱۵۷
اندازه شرکت	۳/۱۰۸
قیمت سهام	۱/۰۰۲
حجم سهام	۵/۸۲۸

بر اساس نتایج جدول ۸، آماره VIF برای تمام متغیرهای تحقیق از ۱۰ کمتر شده است لذا می توان نتیجه گرفت که مدل برازش شده دارای همخطی نبوده و نتایج تخمین ضرایب قابل اطمینان هستند.

فرضیه سوم

بین یکسانی رییس هیات مدیره و مدیرعامل و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

در بررسی داده های مقطعی و سری زمانی، اگر ضرایب اثرات مقطعی و اثرات زمانی معنادار نشود، می توان داده ها را با یکدیگر ترکیب کرد و به وسیله یک رگرسیون حداقل مربعات معمولی تخمین زد. در بیشتر داده های ترکیبی اغلب ضرایب مقاطع یا سری های زمانی معنادار هستند. این مدل به مدل رگرسیون ترکیب شده معروف است. با توجه به ساختار ترکیبی داده ها، برای بررسی ترکیب پذیری از آزمون چاو و برای بررسی وجود اثر ثابت از آزمون هاسمن استفاده شده است. با توجه به نتایج به دست آمده در جدول شماره ۹ سطح معنی داری آزمون چاو بالای ۰/۰۵ به دست آمده است. بنابراین، برای برآورد مدل از روش داده های ترکیبی استفاده شده است و نیازی به پانل در نظر گرفتن داده ها نبوده است.

جدول (۹): آزمون چاو برای فرضیه سوم

نوع آزمون	آماره	احتمال
آزمون چاو	۲/۷۹۵	۰/۰۸۷

$$R_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 IND_{i,t} + \alpha_2 Size_{i,t} + \alpha_3 P_{i,t} + \alpha_4 STV_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

جدول (۱۰): ضرایب فرضیه سوم

متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره تی	احتمال
C ضریب ثابت	۰/۱۸۹	۰/۰۷۸	۵/۱۶۸	۰/۰۰۰
IND تمرکز مالکیت	۰/۲۹۸	۰/۰۴۵	۱۹/۲۰۶	۰/۰۰۰
SIZE اندازه شرکت	۰/۱۵۴	۰/۰۱۸	۲/۴۵۸	۰/۰۲۵
P قیمت سهام	۰/۰۰۸	۰/۰۰۰۹	۰/۸۴۱	۰/۱۶۰۳
STV حجم سهام	۰/۰۰۹	۰/۰۱۳	۰/۰۸۹	۰/۹۸۵

ضریب تعیین	۰/۷۸۹	میانگین متغیر وابسته	۰/۶۸۱
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۷۸۸	انحراف معیار متغیر وابسته	۰/۳
انحراف معیار رگرسیون	۰/۰۹۵	معیار آکائیک	-۱/۷۵۸
مجموع مربعات باقیمانده	۱۰/۱۲۵	معیار شوارتز	-۱/۷۶۱
Log likelihood	۴۱۲/۱۰۹	معیار حنان کوئین	-۱/۷۷۹
آماره F	۶۱۸/۴۵۱	آمار دوربین واتسون	۱/۱۸۰
احتمال (آماره F)	۰/۰۰۰		

با توجه به نتایج برآورد مدل فرضیه اول در جدول ۱۰، تاثیر متغیر درصد اعضای غیرموظف هیات مدیره (IND) به عنوان یکی از شاخص های حاکمیت شرکتی بر ارزش اطلاعات حسابداری به میزان ۰/۳۲۰ است که در سطح ۱۰۰ درصد ($p < ۰/۰۵$) از لحاظ آماری معنی دار است. بنابراین فرضیه سوم تحقیق تایید می شود و بین تمرکز مالکیت و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد. همچنین تاثیر متغیرهای کنترلی اندازه شرکت (SIZE) به میزان ۰/۰۲۶ بر متغیر وابسته معنی دار بوده است. معیارهای ضریب تعیین، ضریب تعیین تعدیل شده، انحراف معیار رگرسیون، مجموع مربعات باقیمانده، معیار آکائیک، معیار حنان کوئین و معیار شوارتز نشان دهنده خوبی برازش می باشند به طوری که هر چه ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده بزرگتر و سایر معیارهای معرفی شده کمتر باشند برازش مدل بهتر بوده است.

آزمون های تشخیص صحت مدل فرضیه سوم

آزمون خود همبستگی

برای بررسی عدم وجود خود همبستگی در اجزای اخلاص رگرسیون فرضیه اول تحقیق از آزمون بروش - گاد فری استفاده شده است. فرض صفر این آزمون عدم وجود خودهمبستگی در اجرای اخلاص می باشد.

جدول (۱۱): آزمون بروش - گادفری برای فرضیه سوم

ضریب تعیین	آماره F	احتمال (۵.۷۵۴) F
۲/۲۸۹	۰/۵۷۸	۰/۸۵۴

با توجه به نتایج جدول ۱۱، احتمال آماره F معادل ۰/۸۵۴ بدست آمده است که از ۰/۰۵ بیشتر است. بنابراین فرضیه صفر آزمون مبنی بر عدم وجود خود همبستگی در اجزای اخلاص رگرسیون فرضیه سوم تحقیق پذیرفته می شود و وجود همبستگی رد می شود. بنابراین، نتایج رگرسیون قابل اعتماد است.

آزمون همخطی

در این بخش، از آزمون VIF برای آزمون همخطی در مدل استفاده می گردد.

جدول (۱۲): آزمون هم خطی

متغیرها	VIF مرکزی
ضریب ثابت	-
تمرکز مالکیت	۷/۸۴۲
اندازه شرکت	۳/۱۲۵
قیمت سهام	۱/۰۰۵
حجم سهام	۴/۴۱۲

بر اساس نتایج جدول ۱۲، آماره VIF برای تمام متغیرهای تحقیق از ۱۰ کمتر شده است لذا می توان نتیجه گرفت که مدل برازش شده دارای همخطی نبوده و نتایج تخمین ضرایب قابل اطمینان هستند.

فرضیه اصلی

با توجه به اینکه حاکمیت شرکتی ترکیبی از سه موافه یکسانی رییس هیات مدیره، درصد اعضای غیر موظف هیات مدیره و مالکیت نهادی می باشد و تایید سه فرضیه فرعی لذا می توان نتیجه گیری کرد که بین حاکمیت شرکت و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

بین حاکمیت شرکت و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

صمدی لرگانی (۱۳۹۶) در تحقیقی تحت عنوان تأثیر امتیاز حاکمیت شرکتی بر ارزش بازخورد اطلاعات و عملکرد حسابداری به این نتیجه رسیدند که بین حاکمیت شرکت و ارزش اطلاعات حسابداری رابطه وجود دارد. نژاد فهیم و عباس زاده (۱۳۹۶) در تحقیقی تحت عنوان بررسی رابطه بین حاکمیت شرکتی، مدیریت سود و مربوط بودن اطلاعات حسابداری به این نتیجه رسیدند که بین حاکمیت شرکت و ارزش اطلاعات حسابداری رابطه وجود دارد. حاکمیت شرکتی، مجموعه روابطی است بین سهامداران، مدیران و حسابرسان شرکت که متضمن برقراری نظام کنترلی به منظور رعایت حقوق سهامداران جزء و اجرای درست مصوبات مجمع و جلوگیری از سوء استفاده های احتمالی می باشد در آیین نامه حاکمیت شرکتی تأکید ویژه ای در استقرار نظام حسابرسی داخلی و کمیته حسابرسی داخلی و کمیته حسابرسی شده و رابطه بین مدیران و حسابرسان مستقل از طریق کمیته حسابرسی شکل می گیرد. بنظر می رسد با اجرای درست آیین نامه حاکمیت شرکتی، حسابرسی از شکل تشریفاتی خارج شده و استقرار سیستم کنترل های داخلی و به ویژه نظارت کمیته حسابرسی باعث افشانی بموقع اضلعات و اجتناب از نوسانات شدید سودهای بر آورند و درست کاری در قیمت ها شود. نقش آفرینی همه از تنان شرکت مشابه مشارکت مردم در تعیین سرنوشت خود می باشد. بنابراین با اجرای صحیح حاکمیت شرکت، ارزش اطلاعات حسابداری بهبود می یابد.

بین مالکیت نهادی و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

ساسانی و همکاران (۱۳۹۱) در تحقیقی تحت عنوان رابطه بین مالکیت نهادی، تمرکز مالکیت نهادی و مربوط بودن ارزش اطلاعات حسابداری به این نتیجه رسیدند که بین مالکیت نهادی و ارزش اطلاعات حسابداری رابطه وجود دارد مالکیت نهادی سهام به عنوان یک عامل حاکمیتی مهم و مؤثر در شرکت های بورسی، مطرح است. سازمان های امروزی به منظور کاهش تضاد میان سهامداران و مدیریت بر جداسازی مالکیت از مدیریت تأکید دارند، لذا با افزایش تعداد سهامداران و به ویژه سهامداران عمده، سعی می کنند بر تصمیم گیری های مدیریت نظارت داشته باشند. البته زمانی که درصد مالکیت نهادی به اندازه کافی بالا باشد، نظارت مالکان نهادی، مانع از عملکرد ضعیف مدیران خواهد شد سرمایه گذاران نهادی به عنوان مالکان عمده ی شرکت، مسئول اثرگذاری بر مدیریت شرکت هستند تا نقش مؤثری در سرمایه گذاری آنها ایفا کنند.

بین در صد اعضای غیر موظف هیات مدیره و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

صمدی لرگانی (۱۳۹۶) در تحقیقی تحت عنوان تأثیر امتیاز حاکمیت شرکتی بر ارزش بازخورد اطلاعات و عملکرد حسابداری به این نتیجه رسیدند که بین درصد اعضای غیرموظف هیات مدیره و ارزش اطلاعات حسابداری رابطه وجود دارد.

حاکمیت (راهبری) شرکتی عاملی است که می تواند موجب بهبود عملکرد شرکت و به ویژه ارزش اطلاعات حسابداری شرکت شود. درصد اعضای غیرموظف هیات مدیره موجب بهبود ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته در بورس می شود.

بین یکسانی رئیس هیات مدیره و مدیر عامل و ارزش اطلاعات حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

نژاد فهیم و عباس زاده (۱۳۹۶) در تحقیقی تحت عنوان بررسی رابطه بین حاکمیت شرکتی، مدیریت سود و مربوط بودن اطلاعات حسابداری به این نتیجه رسیدند که بین یکسانی رئیس هیات مدیره و مدیر عامل و ارزش اطلاعات حسابداری رابطه وجود دارد.

اشاعه ساز و کارهای یکسانی رئیس هیات مدیره به ثبات بازارهای مالی، تشویق سرمایه گذاران و رشد اقتصادی منجر و به شرکت ها در اجرای صحیح آنها در عرصه رقابت کمک می کند. اجرای صحیح این ساز و کارها انگیزه های لازم را برای مدیران شرکت ها در دستیابی به اهداف تعیین شده، ارزش مناسب شرکت و نحوه نظارت مؤثر سهامداران فراهم می کند و این امر منجر به ایجاد اطمینان در سرمایه گذاران می شود که به نوبه خود موفقیت عرضه اولیه سهام در شرکت ها به ویژه شرکت های دولتی را در پی خواهد داشت. بررسی ها نشان می دهد راز جاودانگی و کامیابی شرکت های معروف و خوشنام در برخورداری آنها از رعایت اصول حاکمیت شرکتی و برخورداری از یکسانی رئیس هیات مدیره و مدیر عامل نهفته است. البته حاکمیت شرکتی اصولی تلقی می شود که در کشورهای مختلف به اقتضای شرایط سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و قانونی با یکدیگر تا حدی متفاوت است، اما اثربخشی شرکت ها و رونق بازارهای مالی و پولی کشورها و در نتیجه رشد و توسعه اقتصادی کشورها به کیفیت رعایت این اصول بستگی دارد.

منابع

- ✓ آگهی اسکویی، افشین، ملکی، محمدحسن، (۱۳۹۳)، بررسی رابطه حاکمیت شرکتی و ارزش افزوده اقتصادی در شرکت های تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران فصلنامه علمی- پژوهشی مدیریت دارایی و تأمین مالی سال دوم، شماره چهارم، صص ۷۵-۹۶.
- ✓ پارچینی پارچین، سید مهدی، (۱۳۸۸)، رابطه بین افشای اطلاعات اختیاری و نسبت اعضای غیرموظف هیات مدیره، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه مازندران.
- ✓ پاک روان، لقمان، (۱۳۹۱)، حاکمیت شرکتی از تئوری تا عمل.
- ✓ ثقفی، علی، طالبی، عبدالحسین، نجف آبادی، (۱۳۹۵)، تأثیر سازوکارهای حاکمیت شرکتی بر عملکرد شرکت های عرضه اولیه شده در بورس اوراق بهادار تهران، مطالعات تجربی حسابداری مالی، دوره ۱۳، شماره ۵۰، صص ۹-۳۲.
- ✓ جعفری سرشت، داوود، (۱۳۸۹)، بررسی ترکیب مطلوب سهامداری در بازار سرمایه، گزارش پژوهشی مدیریت توسعه و مطالعات اسلامی بورس اوراق بهادار تهران.

- ✓ جورینیان، سعید، حسنی، سیدرضا، (۱۳۹۳)، تأثیر حاکمیت شرکتی بر متغیرهای مدیریت سرمایه در گردش در شرکت‌های ایرانی، همایش بین‌المللی مدیریت.
- ✓ حاجی جباری رامین، یزدانی سهراب، داداشی خاص، اسماعیل، (۱۳۹۱)، بررسی تأثیر قابلیت پردازش سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری بر عملکرد سازمانی مجتمع فولاد شاهین بناب، فصلنامه مدیریت بهره‌وری (فراسوی مدیریت)، دوره ۶، شماره ۲۳، صص ۱۲۵-۱۴۸.
- ✓ حاجیها، زهره، نبیونی، شایسته، (۱۳۹۳)، بررسی تأثیر خصوصیات سیستم اطلاعات حسابداری بر عملکرد این سیستم در شرایط تحلیل‌پذیری وظیفه، حسابداری مدیریت سال هفتم، شماره بیست و یکم، ص ۵۱.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، یوریا نسب، امیر، (۱۳۸۴)، نقش سرمایه‌گذاران نهادی در حاکمیت شرکتی، مجله حسابداری، شماره‌های ۱۶۴ و ۱۶۵.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، داداشی، ایمان، (۱۳۸۹)، بررسی اثر حاکمیت شرکتی بر اظهارنظر حسابرسان مستقل، حسابداری مدیریت، سال ۳، شماره ۵، صص ۶۵-۷۳.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، مداحی، آرمان، (۱۳۸۷)، چالش‌های استقرار نظام حاکمیت شرکتی در بازار سرمایه ایران، روزنامه دنیای اقتصاد، شماره ۱۷۳۸، ص ۲۰.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، (۱۳۸۴)، مفاهیم حاکمیت شرکتی، مجله حسابداری شماره ۱۶۷.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، (۱۳۹۴)، مبانی نظری حاکمیت شرکتی، مجله حسابداری شماره ۱۶۸.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، (۱۳۹۴)، کتاب فلسفه حسابداری، چاپ اول، انتشارات علمی و فرهنگی.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، علوی‌طبری، حسین، (۱۳۸۲)، رابطه بین منابع صرف شده بر روی حسابداری داخلی و حق‌الزحمه حسابداری مستقل. مطالعات حسابداری، دوره ۱، شماره ۴، صص ۷۲-۹۶.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، مرادی، محمد، هدی، اسکندر، (۱۳۸۷)، بررسی رابطه بین سرمایه‌گذاران نهادی و ارزش شرکت، بررسی‌های حسابداری و حسابداری، دوره ۱۵، شماره ۵۲، صص ۱۰۷-۱۲۲.
- ✓ حسن پور، مجتبی، همت فر، محمود، (۱۳۹۵)، بررسی رابطه بین مربوط بودن ارزش اطلاعات حسابداری، مدیریت سود و حاکمیت شرکتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، ششمین کنفرانس بین‌المللی حسابداری و مدیریت و سومین کنفرانس کارآفرینی و نوآوری‌های باز، تهران، همایشگران مهر اشراق.
- ✓ حسنی، محمد، حسینی، سید محمد بشیر، (۱۳۸۹)، بررسی رابطه سطح افشا اطلاعات حسابداری و نوسانات قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پژوهشنامه اقتصاد، و کسب و کار، سال اول، شماره دوم، صص ۷۵-۸۴.
- ✓ حسینی، سیدعلی، رهبری خرازی، مهسا، (۱۳۸۷)، حاکمیت شرکتی: حمایت از سهامداران، مجموعه مقالات همایش راهبری شرکتی، شرکت بورس اوراق بهادار تهران.
- ✓ دستگیر، محسن، سعیدی علی، (۱۳۹۳)، سیستم اطلاعاتی حسابداری، چاپ هشتم، تهران: انتشارات ترمه، ص ۱۰۴.
- ✓ دستگیر، محسن، جمشیدیان، مهدی، جدیدی، عباس، (۱۳۸۲)، بررسی تأثیر ویژگی‌های سیستم اطلاعات حسابداری بر بهبود تصمیم‌گیری مدیران: مورد گروه بهمن، بررسی‌های حسابداری و حسابداری، دوره ۱۰، شماره ۳۴، صص ۲۷-۵۰.
- ✓ دستگیر، محسن، سعیدی، علی، (۱۳۹۳)، سیستم‌های اطلاعات حسابداری، نشر ترمه، تهران ص ۶۳.
- ✓ دستگیر، محسن، غالبی، رجا، (۱۳۸۹)، ارزیابی ویژگی‌های کیفی سیستم اطلاعاتی حسابداری (مطالعه موردی: شرکت پتروشیمی بندر امام)، حسابداری مالی، دوره ۲، شماره ۵، صص ۱۷-۳۸.

- ✓ ربیعی، خدیجه، طالبی، بهمن، علی پور، سعید، (۱۳۹۱)، حاکمیت شرکتی و ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری شرکت ها، اولین کنفرانس بین المللی مدیریت، نوآوری و تولید ملی، قم، دانشگاه پیمان نور استان خوزستان.
- ✓ ریموند، پی نوو، (۱۳۸۸)، مدیریت مالی، ترجمه و اقتباس علی جهانخانی و علی پارسائیان، مشخصات نشر، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی، ص ۲۲.
- ✓ سیدنژاد فهیم، سیدرضا، عباس زاده توسلی، همایون، (۱۳۹۶)، بررسی رابطه بین حاکمیت شرکتی، مدیریت سود و مربوط بودن اطلاعات حسابداری، پنجمین کنفرانس بین المللی اقتصاد، مدیریت، حسابداری با رویکرد ارزش آفرینی، شیراز، موسسه آموزشی مدیران خبره نارون.
- ✓ صدیقی، روح‌اله، حساس یگانه، یحیی، ثقفی، علی، خالقی‌مقدم، حمید، (۱۳۹۰)، ساختار حاکمیت شرکتی، مدیریت سود و محتوای اطلاعاتی سود حسابداری پایان‌نامه ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی.
- ✓ طالب تبار، میثم، احمد پور، احمد، ملکیان کله بست، اسفندیار، (۱۳۹۰)، رابطه بین ویژگی های هیات مدیره و حق الزحمه حسابرسی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه مازندران.
- ✓ طالب نیا، قدرت الله، محمدزاده سالطه، حیدر، (۱۳۸۴)، تاثیر خصوصی‌سازی شرکت‌های دولتی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بر بازده سهام آن‌ها، تحقیقات مالی، شماره ۱۹، صص ۹۷-۱۱۵.
- ✓ مدرس، احمد، دیانتی دیلمی، زهرا، (۱۳۸۲)، بررسی کاربرد مدل سری زمانی چند متغیری در پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی، مقایسه تئوری با شواهد تجربی نشریه، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۰، شماره ۳۴، صص ۷۷-۱۱۰.
- ✓ محمدرضائی، فخرالدین، (۱۳۹۱)، قالب مناسب برای مقالات حسابداری از نوع آرشیوی، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال هفتم، شماره ۲۶، صص ۱۸۹-۲۰۸.
- ✓ محمدی، حمیدرضا، صادقی، زین العابدین، محمدیان، مهتاب، (۱۳۹۵)، نقش اطلاعات حسابداری بر ارزش بازار سهام در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، اولین همایش بین المللی انسجام مدیریت و اقتصاد در توسعه شهری، تبریز، دانشگاه اسوه، دانشگاه آتاترک ترکیه.
- ✓ معین الدین، محمود، سعید اردکانی، سعید، فاضل یزدی علی، زین الدینی میمند، لیلی، (۱۳۹۳)، بررسی تاثیر نظام حاکمیت شرکتی بر رابطه بین ساختار سرمایه و ارزش شرکت با رویکرد مدلسازی معادلات ساختاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دانش سرمایه گذاری، دوره ۳، شماره ۹، صص ۱۰۱-۱۳۲.
- ✓ منتظرزاده، هاشم، (۱۳۸۸)، بررسی تاثیر ویژگی‌های هیأت مدیره بر گزارش حسابرسان مستقل، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد.
- ✓ مهرانی ساسان، فعال قیومی، علی، مرادی، محمد، (۱۳۹۱)، رابطه بین مالکیت نهادی، تمرکز مالکیت نهادی و مربوط بودن ارزش اطلاعات حسابداری، دانش حسابداری، دوره ۳، شماره ۱۱، صص ۳۱-۵۵.
- ✓ میاوقی، مهدی، مشکی، سعادت، هاشمی، مریم، (۱۳۹۴)، بررسی رابطه حاکمیت شرکتی با احتمال وقوع ورشکستگی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، حسابداری منافع اجتماعی، دوره ۵، شماره ۲، صص ۳۷-۵۸.
- ✓ نجات حسینی سدانی، سجاد، (۱۳۹۲)، مفید بودن سیستم اطلاعات حسابداری برای عملکرد سازمانی موثر، مجله بین المللی اقتصاد و مالی، جلد ۴، شماره ۵، صص ۱۳۶-۱۴۵.
- ✓ نصب نجار، مهدی، بابایی نژاد، تیمور، (۱۳۹۱)، بازنگری تاریخچه سیستم های حسابداری در ایران، همایش منطقه ای مباحث نوین در حسابداری، اهواز، آموزشکده فنی و حرفه ای سما واحد اهواز.

- ✓ Azibi, J., Tondeur, H. and Rajhi, M. (2010). Auditor choice and institutional investor characteristics after the Enron scandal in the French context. *Crises et nouvelles problématiques de la Valeur*, Nice: France
- ✓ Byrd J. W.. and K. A. Hickman (1992) “ Do Outside Directors Monitor Managers?”, *Journal of Financial Economics*, No 32.
- ✓ Cadbury Code, the (December 1992) “Report of the committee on Financial Aspects of Corporate Governance” the Code of best Practice, Gee Professional Publishing, London.
- ✓ Cadbury, A. (2002) “Corporate Governance and Chairmanship: A Personal View”, Oxford University Press, Oxford.
- ✓ Chang Ruey ‘Dang & Chang. Yeun- Wen (2004), “The Effects of User Participation, Financial Incentives and Top Management Support on the Performance of Accounting Information Systems: An Experiment”, *Information & Management*.
- ✓ Chang, R. and Y. W. Chang (2004). “The Effects of User Participation, Financial Incentives and Top Management Support on the Performance of Accounting Information Systems: An Experiment”, *Information and Management*, No. 90, pp. 1-6 .
- ✓ Chenhal, R.H. (2004) :Management control systems design within organizational context: finding from contingency-based research and directions for the future. *Accounting Organization and Society* 28/127-168.
- ✓ Claessens, S. (2003), *Corporate Governance and Development*, Global Corporate Governance Forum, Focus, 1. .
- ✓ Donaldson L., and J. H. Davies (1994), “Boards and Company Performance- Research Challenges the Conventional Wisdom”, *Corporate Governance: An International Review*, Vol. 2. No. 3, July.
- ✓ Economist, The (13 June 2002) “Prosecutor,s Dilemma”.
- ✓ Fama, E.F. (1980) “Agency Problems and the theory of firm”, *Journal of political Economy*,88.
- ✓ Franks, J. and Mayer, C. (1994) “The ownership and control of Garman Corporation” manuscript), London Business School, London.
- ✓ Fukuda Shin-ichi, Kasuya Munehisa, Jouchi Nakajima The role of corporate governance in Japanese unlisted companies Japan and the World Economy, Volume ۴۷, September ۲۰۱۸, Pages 27/39.
- ✓ Jason, S.Boone, P. Breach, A.and Friedman, E. (2000) “Corporate Governance in the Asian financial crisis”, *Journal of Financial Economics*,58.
- ✓ Jensen M. (1993) “The Modern Industrial Revolution, Exit, and the Failure of Internal Control Systems”, *Journal of Finance*, No. 48.
- ✓ Jensen, M. and meckling, , W.H.(1976) “Theory of the firm: Manaerial ehavior, agency costs and ownership structure”, *Journal of Financial Economics*,3, October.
- ✓ Keasey, K. and Wright, M.(1993), “issues in Corporate Accountability and Govenance” *Accounting and Business Research*, 91 Aa.
- ✓ KPMG (2002) “International Survey of Corporate Sustainability Reporting” KPMG Amsterdam.
- ✓ Madhani M. Pankaj, Role of Voluntary Disclosure and Transparency in Financial Reporting,*The Accounting World*, (2009), pp. 63/66.
- ✓ OECD(2002). “White Paper on Corporate Governance in Russia”, Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.
- ✓ Ohlson, J. A. (1995). “Earnings, book values, and dividends in equity valuation.” *Contemporary Accounting Research* 11(2): 661.
- ✓ Petersen, C and T. Plenborg, (2006). “Voluntary disclosure and information asymmetry in Denmark”.*Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*,15,127–149.
- ✓ Prowse, S.D.(1992) “The structure of corporate ownership in Japan” *Journal of finance*, 47.

- ✓ Rajan, R. and Zingales, L, (1998) “which capitalis,? Lessons from the East Asian crisis”, Journal of Applied Corporate Finance, 11(3), fall.
- ✓ Ross, S. (1973) “ the economic theory of agency: The principals problem”, American Economic Reviews, 63.
- ✓ Sivathaasan Nadarajah Searat Ali Benjamin Liu (2018) Allen Huang Stock liquidity, corporate governance and leverage: New panel evidence Pacific-Basin Finance Journal Volume 50, September, Pages 216-234.
- ✓ Solomon, J.F., Solomon. A., Joseph, N.L. and Norton, S.D. (2000) “Institutional investors views on Corporate Govenance reform: Policy recommendations for the 21st century. Corporate Governance: AnInternational Review, 8(3), July, 217-226 .
- ✓ Song, B-n.(1997) “The Rise of the Korean Economy, Oxford University Press, New York.
- ✓ Tassell T. (14 March 2003 a) “Higgs Qualifies Boardroom Reform”, Financial Times.
- ✓ Tassell T. and S. Voyle (15 March 2003) “Promoting Exception that Moves the Rule”, Financial Times.

